

11. Rammer for brugerorganisering på de københavnske kultur- og fritidsinstitutioner (2009-136921)

Kultur- og Fritidsudvalget skal beslutte rammerne for den fremtidige brugerinddragelse på byens kultur- og fritidsinstitutioner.

INDSTILLING OG Beslutning

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget beslutter, at de i indstillingen beskrevne principper og modeller udgør de *rammer*, som den fremtidige brugerinddragelse på byens kultur- og fritidsinstitutioner udvikles indenfor
2. at Kultur- og Fritidsforvaltningen i foråret 2010 fremlægger indstilling til, hvordan kontakten mellem brugerniveauet og det politiske niveau fremover organiseres mest hensigtsmæssigt.

Problemstilling

Den 10. september 2009 besluttede Kultur- og Fritidsudvalget at igangsætte en proces om den fremtidige brugerinddragelse på byens biblioteker, kulturhuse og idrætsanlæg. Til grund for beslutningen lå dels den forestående revision af kontrakterne med brugerbestyrelserne på kulturhuse og idrætsanlæg, dels den igangværende fusion af kulturinstitutioner, idrætsanlæg og biblioteker.

Som udgangspunkt for høringsprocessen havde Kultur- og Fritidsforvaltningen udarbejdet et inspirationsmateriale med beskrivelse af fire forskellige modeller for brugerinddragelse. Med afsæt heri har følgende proces været gennemført:

- Fyraftens- og inspirationsmøde for interesserede ansatte centralt og decentralt
- Kick-off møde den 5. 11. 2009 i Nørrebrohallen for alle brugerbestyrelser/brugerråd
- Borger/brugermøder for bl.a. lokaludvalg, brugerbestyrelser, borgere m.fl.

Målet for høringsprocessen var at tilvejebringe et grundlag for en politisk beslutning om *rammerne* for det fremtidige arbejde.

Løsning

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte den 18. juni 2009 Københavns Kommunes kultur- og fritidspolitiske værdisæt, der bygger på fem værdier: Lyst, Kvalitet, Demokrati, Ytringsfrihed og Mod til forandring. Brugerinddragelsen skal især medvirke til understøtte og udvikle demokrati-vinklen.

Demokrati betyder:

- at decentralisering og brugerinddragelse er et konstruktivt med- og modspil i udviklingen af en aktiv kultur- og fritidspolitik

- at det frivillige foreningsliv skal understøttes i rollen som kilde til fællesskab og ansvar
- at forudsætningerne for et aktivt medborgerskab styrkes ved at give københavnernes optimale muligheder for deltagelse og for at udvikle deres viden, færdigheder og holdninger
- at mangfoldigheden i de københavnske bydele skal afspejle sig i det lokale kultur- og fritidsudbud

Brugerinddragelse er dermed en vigtig garant for sikring og videreudvikling af demokratiet. Derfor foreslår Kultur- og Fritidsforvaltningen, at følgende *principper* skal gælde for (den kommende) brugerinddragelse.

1. Alle kultur- og idrætsinstitutioner skal have brugerinddragelse.
2. Modellen for den enkelte institutions brugerinddragelse beskrives i samarbejde med brugerne.
3. Modellen skal klart redegøre for brugernes kompetence og ansvar.
4. Alle modeller skal indeholde bestemmelser, der sikrer, at brugere eller borgere med et engagement og lyst, der ikke opfyldes via bestyrelsesarbejde, også har mulighed for indflydelse.
5. Ledelsen på den enkelte institution har ansvaret for at institutionen fungerer i dagligdagen, herunder varetagelse af sekretærfunktionen for brugerbestyrelsen.
6. Ledelsen skal arbejde for, at der er midler på den enkelte institution, som brugerne har udstrakt indflydelse på anvendelsen af (brugerbestyrelsesmidler, aktivitetsmidler o.a.).
7. Brugerorganerne kan danne fællesskaber på tværs af flere institutioner.
8. Der nedsættes/vælges ét brugerorgan på hver kultur- og fritidsinstitution – herunder de sammenlagte institutioner.

Resultatet af høringsprocessen

Der er indkommet i alt 19 hørings svar. Derudover har borgere/brugere haft mulighed for at komme med tilkendegivelser på www.sport.kk.dk/brugerinddragelse. Denne mulighed har i alt fire personer benyttet sig af. En enkelt person med 3 indlæg. Desuden gennemfører Kultur- og Fritidsforvaltningen i øjeblikket en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt 2.000 borgere i et såkaldt borgerpanel. Temaet for den seneste undersøgelse var 'borger og brugerinddragelse'. Undersøgelsen er endnu ikke afsluttet, men de foreløbige resultater viser, at topscoren blandt de områder, hvor borgeren synes, der skal være høj grad af brugerindflydelse er åbningstider på institutionerne. Det samme gælder indflydelsen på udbuddet af arrangementer. En del peger på, at hvis de blev bedt om at løse bestemte, konkrete opgaver, kunne det også få dem til at blive aktive. Derimod mener mange i borgerpanelet, at der ikke bør være brugerindflydelse på forhold som ansættelse af personale og leder samt på budgetter.

Indkomne hørings svar

En del af hørings svarene repræsenterer en enkelt institution, mens andre repræsenterer flere institutioner. Kun få institutioner er ikke dækket ind via de afgivne hørings svar.

Mange af institutionerne har gennemført dels et offentligt annonceret borger/brugermøde, dels et

”borgermøde på gaden”, hvor potentielle brugere af lokalområdets kulturinstitutioner er blevet spurgt om deres lyst og holdning til borgerinddragelse, samt under hvilken form, de eventuelt ønsker at blive inddraget.

Indtrykket af de gennemførte mini-undersøgelser er, at der ligger et stort potentiale i at anvende metoder som denne, som supplement til de mere traditionelle borgermøder. Her får man fat i borgere, der sædvanligvis ikke nås, men gerne vil deltage. Primært ved at give deres mening til kende om det lokale kultur- og fritidsliv, sekundært ved selv at tage aktivt del i arbejdet med samme.

Der er stor variation i høringssvarene. De mest lukkede (ekskluderende) svar kommer fra idrætsanlæggenes nuværende brugerbestyrelser, der udtrykker ønske om, at brugerbestyrelserne også fremover alene sammensættes af anlæggets daglige brugere (foreninger). De fleste af høringssvarene lægger dog op til en langt mere udfarende og proaktiv strategi og retter blikket mod lokalområdet og fremadrettet arbejdet med forskellige metoder for bruger/borgerinddragelse. I erkendelse af, at målgrupper som f.eks. unge og børnefamilierne ikke i dag er aktive deltagere i de lokale kulturinstitutioners brugerdemokrati, er der stor interesse for at anvende nye inddragelsesmetoder som open space, workshops, it m.v. Et fællestræk for høringssvarene er, at det er ledelsen, der skal sikre, at arbejdet med at inddrage de nye brugergrupper føres ud i livet.

Ønsket om fremtidig indflydelse og kompetence er langt fra entydige. På nogle institutioner (primært enkelte idrætsanlæg og biblioteker) ønskes der brugerråd frem for brugerbestyrelser, mens der på andre institutioner ønskes øget indflydelse på institutionens profil, økonomi samt daglige drift.

På baggrund af de indkomne høringssvar tegner der sig 3 forskellige modeller for den fremtidige brugerstyring:

- A. Ren brugerbestyrelse** – hvor institutioner kan gå sammen og danne et koordinationsudvalg.
- B. Kombibestyrelse med valgte brugerrepræsentanter og udpegede medlemmer** – derudover kan institutionen vælge at have underudvalg/anlægs-udvalg/aktivitetsudvalg
- C. Kommunal institution uden bestyrelse** – Brugerinddragelsen tilrettelægges, så den passer mest hensigtsmæssigt til brugernes behov og ønsker. Herunder falder også institutioner med brugerråd.

Kultur- og Fritidsforvaltningen anbefaler A, B og C som modeller for det lokale brugerdemokrati. Inden for disse modeller kan brugerne af institutionerne herefter beslutte, hvilken form for inddragelse man ønsker på den enkelte institution. Derudover anbefales det, at fremtidige modeller, der opfylder principperne 1-7 kan afprøves i institutionerne, og ad den vej medvirke til at sikre udvikling og nytænkning af brugerinddragelsen i de københavnske kulturinstitutioner.

Fremtidig dialog mellem brugere og det politiske niveau

Der er i dag en lang række formelle mødefora mellem brugerbestyrelser, råd, organisationer m.v. og det politiske niveau. Set i lyset af den ny brugerorganisering vil Kultur- og Fritidsforvaltningen i foråret 2010 fremlægge en indstilling til, hvordan kontakten mellem de to niveauer (brugere og politikere) fremover organiseres mest hensigtsmæssigt.

Økonomi

Det forudsættes, at alle modeller har overførselsadgang jf. Borgerrepræsentationens almindelige regler for institutioner med brugerråd.

Videre proces

De enkelte kulturinstitutioner går i gang med at konkretisere, hvordan de inden for de vedtagne rammer ønsker at organisere brugerinddragelsen i deres institution(er).

Carsten Haurum

/Mads Kamp Hansen

bilag

[Bilag 1 Indkomne høringsvar](#)

